

SIGURNOSNI I ZAŠTITNI PROGRAMI U DJEČJEM VRTIĆU

Marija Ivanković, prof., voditeljica u
Službi za predškolski odgoj

Crikvenica, 4.- 6. studenoga 2016.

PRAVO DJETETA NA ODRASTANJE U SIGURNOM OKRUŽENJU

► Sigurnost djeteta – odgovornost odraslih

- *Konvencija o pravima djeteta* –

Cilj: upoznati odrasle s pravom djeteta na okruženje u kojem će se osjećati sigurnim i zaštićenim, što je uvjet njegova zdravog tjelesnog, intelektualnog, psihičkog i duhovnog razvoja

SIGURNOST DJETETA

- ▶ SIGURNOST U KUĆI
- ▶ SIGURNOST U PROMETU
- ▶ SIGURNOST U VRTIĆU
- ▶ SIGURNOST I ZAŠTIĆENOST OD ZLOSTAVLJANJA
- ▶ SIGURNOST OD MEDIJA (I INTERNETA za stariju djecu)

SIGURNOST DJETETA U KUĆI

OBITELJSKI ZAKON

(Narodne novine, broj 116/03.)

- ▶ II. PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE
- ▶ 1. Djetetova prava i dužnosti
 - ▶ Članci 87, 88, 89 i 90. **važno**
 - ▶ Dijete ima pravo na sigurnost i odgoj u obitelji primjeren svojim tjelesnim, umnim i osjećajnim potrebama (**a u vrtiću?**)
 - ▶ Dijete ima pravo tražiti zaštitu svojih prava pred **nadležnim tijelima** koja su o tome dužna obavijestiti centar za socijalnu skrb
- 2. Roditeljska skrb
 - Članci 91 do 107.
 - Roditeljsku skrb čine odgovornosti, dužnosti i prava roditelja s ciljem zaštite dobrobiti djeteta, osobnih i imovinskih interesa. ⁴
 - Roditelj se ne može odreći roditeljske skrbi.

▶ Članak 94.

- ▶ Roditelji su dužni čuvati i njegovati dijete i skrbiti za njegove potrebe.
- ▶ Roditelji ne smiju dijete predškolske dobi ostaviti bez nadzora odrasle osobe.
(a odgojitelji ?)

SIGURNOST U KUĆI

– ODGOJ ZA RODITELJSTVO

RODITELJSTVO – JEDINSTVENA ULOGA

- ▶ **Nikada dijete ostaviti bez nadzora u kući** - uloga roditelja jedinstvena i sveta, jer obuhvaća skrb za posebno ljudsko biće – dijete
- ▶ **Sve opasne predmete, lijekove, noževe staviti na sigurna mjesta**, izvan dječjeg dohvata
- ▶ **Obići susjedstvo, upoznati susjede i otkloniti sve opasnosti** koje mogu naštetiti djetetu
- ▶ **Dobro upoznati osobe kojima se povjerava dijete na skrb**, i na pet minuta
- ▶ **Upoznati drugu djecu i njihove roditelje s kojima se dijete druži**, u naselju i na drugim mjestima
- ▶ **Stalno upozoravati djecu da se ne druže s nepoznatim osobama**, da ne uzimaju igračke, slatkiše ili da ulaze u njihove osobne automobile, zgrade, kuće, idu u šetnje, da im govore o svojoj obitelji
- ▶ **Jer,**
- ▶ **Ne postoji prava zamjena za poseban odnos roditelja i djeteta kao i odgojitelja i djeteta.**
- ▶ **I nikome ne možete platiti da za dijete učini ono što roditelj čini besplatno.**

**KAD ODGAJATE DJECU, ŽIVOT NAS NA KRAJU NAUČI
ODGAJATE I UNUKE. ŠTO JE DOISTA VAŽNO
OBRASCI TRAJU! - A TO JE OBITELJ.**

▶ **UČITI DIJETE ZA ŽIVOT!**

To je vjerojatno najvažnija zadaća roditelja.

- ▶ Nije toliko važno reći djeci što trebaju raditi, nego im treba otkriti načine kako se mogu koristiti vlastitim darovima, osobito sviješću da se zaštite.
- ▶ U sigurnosti obitelji, njihovoj različitosti, ljubavi i razumijevanju svi njezini članovi rastu u ozračju zadovoljstva, sreće i poštovanja svake osobe.

JER:

- ▶ *Djeca koja su sigurna u sebe odgovornija su i bolje skrbe o samozaštiti, a nedostatak samopouzdanja čini dijete nesigurnim, preplašenim i pogodnim za manipulaciju i iskorištavanje.*
- ▶ *Česte zabrane i prijetnje kao i plašenje opasnostima neće pomoći djetetu da razvije osobnu svijest o sigurnosti kako bi izbjegavalo rizične i opasne situacije.*

SIGURNOST U VRTIĆU – SIGURAN VRTIĆ, NAJBOLJI VRTIĆ

- ▶ Djetetu treba postaviti granice i poučiti ga kako se treba skrbiti o svojoj sigurnosti te mu jasno reći što se od njega očekuje
- ▶ Treba djecu učiti *potrebnim životnim vještinama*, među kojima je i *samopotvrđivanje na pozitivan, prihvatljiv, zdrav i nerizičan način* kako bi razvila potrebno samopouzdanje, samopoštovanje i pozitivnu sliku o sebi.
- ▶ Dobro je djeci osobnim primjerom pokazati *da život ima smisao* i pomoći im u razvoju vizije njihove buduće životne organizacije – vrtić je prva institucija u koju se dijete uključuje nakon svojeg obiteljskog okruženja (osobito glede njihovih što raznolikijih socijalnih uloga i buduće obiteljske i profesionalne karijere).
- ▶ Djecu treba pripremiti za život u zajednici, dječjem vrtiću, školi, crkvi kao mjestu susreta s *drukčijom djecom i odraslima*. Znači djecu treba odgajati, educirati i osposobljavati za samozaštitu, zdravlja i promicanje zdravih stilova života, poticati djecu na prirodno doživljavanje radosti i ljepotu odrastanja bez vanjskih stimulansa (poroci, loše navike, rizične skupine vršnjaka, loše društvo, alkohol, cigarete, droga i sl.).
- ▶ Samo slobodan čovjek može uživati bez stimulansa koji se danas (u nekim sredinama) nude kao model «cool» ponašanja.

ŠTO TO ČINI KVALITETNO VRTIĆNO OZRAČJE?

- ▶ Najvažniji čimbenik uspješnosti odgoja djeteta je, uz ličnost odgojitelja, **ozračje i okruženje u kojem vrtić živi**. Ozračje čine odnosi između svih djelatnika u dječjem vrtiću, zatim ga čine **odnosi vrtića prema drugim sudionicima u odgoju djece** (zdravstvena ustanova, crkva, škola i drugo) te cjelokupni kontekst, koji ovisi o izgledu prostora u kojem dijete najviše provodi vremena i o pravilima ponašanja koja se dogovaraju s djetetom.

OBILJEŽJA SIGURNOG I POŽELJNOG OZRAČJA U DJEČJEM VRTIĆU SU:

- ▶ *okruženje u kojem se osjeća sigurnost, dobrodošlica, toplina, zadovoljstvo, susretljivost, razumijevanje, prijateljstvo, solidarnost*
- ▶ *okruženje u kojem se poštuje djetetova ličnost*
- ▶ *okruženje u kojem se dijete osjeća slobodnim iznijeti svoja mišljenja, stajališta, strahove, u kojem može zadovoljiti radoznalost i vršiti izbor (aktivnosti, suigrača, vremena igre ...) u skladu sa svojim željama i potrebama*
- ▶ *okruženje u kojem prevladavaju zajedništvo, suradnja, poštovanje drugoga, pridržavanje zajedničkih pravila*
- ▶ *okruženje u kojem se poštuju i njeguju različitosti*
- ▶ *okruženje u kojem se potiču svi aspekti komunikacije (slušanje drugoga, verbalno i neverbalno izražavanje) u cilju unapređenja međuljudskih odnosa*
- ▶ *okruženje u kojem se problemi rješavaju na konstruktivan način uz odsutnost tjelesnih kazni, agresivnosti i nasilja*
- ▶ *okruženje u kojem postoji kvalitetan odnos između roditelja i djece, odgojitelja/ica te svih odraslih osoba u obitelji i dječjem vrtiću kao i onih osoba koje ulaze u obitelj i imaju susrete s djecom u dječjem vrtiću.*

ZAŠTO JE VAŽNO OSVIJESTITI SVAKODNEVNE ŽIVOTNE SITUACIJE?

- ▶ Svakodnevne životne situacije u obitelji kao i u odgojnoj ustanovi od neprocjenjive su važnosti sa stajališta odgoja za ljudska prava i djece i odraslih (odgojitelja prije svega).
- ▶ Tijekom svakodnevnih situacija dijete zadovoljava svoje osnovne biološke, socijalne, intelektualne, emocionalne, duhovne i druge potrebe u obitelji i u zajednici i uči to činiti na društveno prihvatljiv način (odijevanje, hranjenje, pripremanje za spavanje i sl.). U tim situacijama dijete zadovoljava:
 - ▶ potrebu za sigurnošću (*red i poredak u životno važnim događajima i radnjama*)
 - ▶ potrebu za pripadanjem (*percepcija drugih izvora zadovoljenja osobnih potreba, percepcija sebe kao drugima važne osobe, percepcija drugih kao osoba sa sličnim potrebama i načinima njihova zadovoljavanja*)
 - ▶ potrebu za samopoštovanjem (*mogućnost izbora i pravo na intimnost*)
 - ▶ potrebu za poštovanjem drugih i poštovanjem od drugih (*rituali dolaska, odlaska, odvajanje i primanje socijalne pažnje*)
 - ▶ potrebu za samoaktualizacijom (*iskazivanje inicijative, stvaralačko rješavanje problema, kritičko mišljenje, donošenje odluka*).
- ▶ U svakodnevnim životnim situacijama potrebno je poticati stvaralačke mogućnosti djeteta, njegov aktivan odnos prema okolini, odgovornost za izbor, suosjećanje, pomaganje drugima, brigu o drugome, toleranciju, nenasilnu komunikaciju i drugo. Upravo te situacije imaju najjači odgojni potencijal, jer se događaju kontinuirano, uz stalne povratne informacije, a važne su za socijalizaciju te predstavljaju **učenje vlastitim iskustvom koje daje najtrajnije efekte.**

NACIONALNI PROGRAMI KOJI SE PROVODE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU

- ▶ Program djelovanja za djecu
- ▶ Program djelovanja za mlade
- ▶ Program prevencije ovisnosti
- ▶ Program odgoja i obrazovanja za ljudska prava
- ▶ Program suzbijanja trgovanja djecom i ljudima
- ▶ Program sigurnosti u dječjim vrtićima i školama
- ▶ Program aktivnosti sprječavanja nasilja među djecom i mladima
- ▶ Program zaštite djece od mina i oružja
- ▶ Program suzbijanja poremećaja u ponašanju
- ▶ Program promicanja ravnopravnosti spolova
- ▶ Program prevencije HIV-a
- ▶ Program suzbijanja obiteljskog nasilja

VRTIĆNI PREVENTIVNI PROGRAMI OD 2006. GODINE DO DANAS

- ▶ VRTIĆ KAO POŽELJNO OKRUŽENJE
- ▶ RAD S RODITELJIMA NA PROMICANJU ZADAĆA USPJEŠNOG RODITELJSTVA – programi za roditelje Rastimo zajedno, ne odvajati roditelje djece s teškoćama
- ▶ POSEBNI KRAĆI PROGRAMI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RAĐA S DJECOM I RODITELJIMA – PROTOKOLI POSTUPANJA U SVIM MOGUĆIM RIZIČNIM SITUACIJAMA
- ▶ POSEBNA EDUKACIJA DJECE, RODITELJA I ODGOJITELJA/ICA
- ▶ UČENJE ŽIVOTNIH (SOCIJALNIH) VJEŠTINA RADI ZAŠTITE U RIZIČNIM SITUACIJAMA
- ▶ DISKRETNi ZAŠTITNI POSTUPCI, PROGRAMI ZA ODRASLE KOJI SU U RIZIČNOJ SKUPINI
- ▶ ODGOJNA SKUPINA KAO MJESTO SIGURNOSTI ODRASTANJA DJECE
- ▶ MJERE PRIMARNE I SEKUNDARNE PREVENCIJE (DJECA I RODITELJI)
- ▶ KVALITETNA SURADNJA VRTIĆA S DRUGIM INSTITUCIJAMA
- ▶ EDUKACIJA ODGOJITELJA/ICA, STRUČNIH SURADNIKA/ICA, VMS I RAVNATELJA/ICA TE VREDNOVANJE PREVENTIVNIH PROGRAMA I UNUTARNJE I VANJSKO VREDNOVANJE IZRADe I PROVEDBE PROTOKOLA POSTUPANJA RADI SIGURNOSTI DJECE

ZAŠTITNO-PREVENTIVNI PROGRAMI U DJEČJEM VRTIĆU

- ▶ sigurnost djece na prvom mjestu
- ▶ osiguran siguran ulaz i izlaz djece (u vrtić i u dvorišni prostor) kao i boravak u vrtiću i na vanjskim prostorima – voda, sunce i dr.)
- ▶ osigurana dobra informiranost o radnom vremenu dječjeg vrtića već na ulaznim vratima dječjeg vrtića (istaknuti radno vrijeme vrtića u dogovoru s osnivačem, ali i programa u suradnji s roditeljima jer djeca ne smiju biti u vrtiću dulje od 10 sati)
- ▶ osiguranje čistoće vanjskih površina, osobito otvorenih pješčanika koje treba prekrivati ili nabaviti pješčanike koji se mogu unositi svakog dana u zatvoren prostor vrtića (rizik, mačke, psi, ptice, zarazne bolesti, različiti predmeti)
- ▶ voditi računa pri potpisivanju ugovora s roditeljima kako bi roditelji obvezno, pisanim putem, ovlastili osobe koje će dovesti i odvesti djecu (najviše do tri osobe) što svaki odgojitelj mora imati u skupini – ne intervjui pri prijemu djece
- ▶ na vrtić gledati kao na svoj dom i ništa ne unositi u njega što ne biste željeli imati u svome domu ili dati svojoj djeci (osobito treba imati mjeru u korištenju pedagoški neoblikovanog materijala i izbjegavanju zastora radi zadovoljavanja mjera zdravstvene zaštite djece i odgojitelja/ica) i
- ▶ učiniti sve da se u vrtiću ugodno osjećate i svoj posao profesionalno obavljate, a da biste to mogli morate puno raditi na sebi, jer su zabava, moć, ljubav i sloboda (Glasser), ali i potrebe različite kako kod djece tako i kod odraslih

PROTOKOLI POSTUPANJA U RIZIČNIM SITUACIJAMA U DJEČJEM VRTIĆU

1. Preuzimanje i predaja djeteta roditelju (postupci i metode djelovanja kad roditelj ne dođe po dijete nakon završetka programa i/ili radnog vremena vrtića) – koga i kad obavijestiti - važni brojevi telefona
2. Bijeg djeteta iz vrtića (traženje djeteta, kontakt s roditeljima, kontakt s policijom, s medijima, nadležnim tijelima, krizna intervencija, izvješće o događaju)
3. Boravak na svježem zraku, korištenje igrališta, šetnje, izleti, zimovanja, ljetovanja i drugo)
4. Boravak djece u sobi dnevnog boravka i drugim prostorima vrtića, spavanje u vrtiću (uvijek nazočnost odrasle osobe, kontakt pogledom djetete-odgojitelj)
5. Ozljede, bolest djeteta, prva pomoć
6. Postupci i mjere nadzora kretanja odraslih osoba u objektu i oko objekta vrtića
7. Postupanja u slučaju nasilja u obitelji djece, nasilja među djecom, nasilja između odgojitelj-roditelj
8. Postupanje u situacijama kod razvoda roditelja i roditelja čije psihofizičko stanje ugrožava sigurnost djeteta (alkohol, PTSP)
9. Dostupnost protokola roditeljima, odgojiteljima i svim zaposlenicima u vrtiću
10. Kućni red – na vidnom mjestu na ulazu i ostalim dijelovima objekta vrtića.

ŠTO TREBA UVIJEK IMATI NA UMU – POMOĆ U ODGOJU DJETETA

*«Vaša djeca nisu vaša djeca
Ona su sinovi i kćeri čežnje života za samim sobom.
Oni dolaze kroz vas, ali ne od vas.
I premda su s vama, ne pripadaju vama.
Možete im dati svoju ljubav, ali ne i svoje misli.
Jer ona imaju vlastite misli.
Možete okući njihova tijela, ali ne i njihove duše.
Jer njihove duše borave u kući od sutra
koju vi ne možete posjetiti,
čak ni u svojim snima.»*

H. Džubran

I VJERUJTE!

«*Samo je jedan kutak svemira koji možete sigurno popraviti, a to ste vi sami.*

Huxley

ODGOJITELJI, MI SE RAZVIJAMO KAKO NAŠA DJECA RASTU

- ▶ Često se pitamo zašto ponekad *činimo pogreške naših roditelja* i zašto ponavljamo iste rečenice, iako smo kao djeca ili početnici bili uvjereni da to nikada nećemo činiti svojoj djeci?
- ▶ Ili se, pak, toliko trudimo da to ne ponovimo pa u tom nastojanju ponekad činimo i veće pogreške?
- ▶ To je stoga što su *naši roditelji i odgojitelji jedini modeli od kojih smo učili svoju roditeljsku i odgojiteljsku ulogu.*
- ▶ Roditeljstvo i odgojiteljstvo je najljepši i najodgovorniji poziv koji cijeli život usavršavamo.
- ▶ ***Ako želimo biti dobri modeli svojoj djeci, nemojmo se sramiti priznati pogrešku, zatražiti savjet ili pomoć stručnih osoba, jer roditeljstvo i odgojiteljski poziv se uče i razvijaju. Zašto?***

ZATO ŠTO:

- * Ne možemo uvijek biti pravedni, strpljivi, veseli, raspoloženi, dosljedni i nepogrješivi!*
- * Ne moramo uvijek ispunjavati djetetove želje da bismo bili dobri roditelji i odgojitelji!*

ALI MOŽEMO:

- ▶ truditi se prepoznati dječje potrebe i razumjeti ih
- ▶ pokušati ponekad **svijet pogledati s njihova kuta gledanja**
- ▶ nastojati biti što bolji sebi i drugima, timski raditi, poštovati sve strukture hijerarhije u svom vrtiću, osobito biti osjetljivi na roditeljske upite
- ▶ **živjeti pošteno i dostojanstveno u zajedništvu s drugima**
- ▶ biti pozitivni i dosljedni u važnim životnim ciljevima
- ▶ **prihvatiti odgovornost za svoje postupke**
- ▶ **Jer MI BIRAMO KAKVI ĆEMO BITI
I NITKO NAS NI NA ŠTO NE MOŽE PRISILITI!**
- ▶ *«Tko drugoga poznaje, pametan je.*
- ▶ *Tko sebe spozna, mudar je.*
- ▶ *Tko drugima vlada, jak je.*
- ▶ *Tko sobom vlada, stvarno je moćan!» (Lao-Tse)*

I ZATO RAZMISLITE!

- ▶ *Ima li dijete iz vaše skupine pravo izgovoriti svoje stajalište ili smatrate da je njegova dužnost slijediti vaše iskustvo i zahtjeve?*
- ▶ *Možete li voljeti svako dijete i pokazati mu to i onda kad ne ispunjava sva vaša očekivanja?*
- ▶ *Možete li sa smiješkom i ponosom prihvatiti uspjehe djeteta u vašoj skupini kao i njegove slabosti?*
- ▶ *Prevladavaju li u vašim postupcima više pohvale i potpore ili kritike i kazne?*
- ▶ *Tražite li od djece osobine koje možda ni sami ne posjedujete (upornost, urednost, optimizam, samopoštovanje, veselost)?*
- ▶ *Možete li djetetu priznati svoju pogrešku i tražiti oprostaj?*
- ▶ ***Jeste li iskreni i imate li vremena za svoje dijete?***

... A ŠTO MORAMO ČINITI?

- ▶ *Imati vremena za dijete.*
- ▶ *Pokazati djetetu što osjećamo.*
- ▶ *Podariti mu ljubav.*
- ▶ ***Znati postaviti granice – koliko može i što smije.***
- ▶ *Odbaciti samo djetetovo negativno ponašanje, a nikada dijete kao osobu.*
- ▶ ***Upoznati djetetove mogućnosti i sposobnosti.***
- ▶ *Ublažiti djetetove slabosti.*
- ▶ *Potvrđivati solidarnost i potporu u pronalaženju rješenja za djetetove probleme.*
- ▶ *Pružati primjerom i ljubavlju važnost vrtićnog zajedništva – života u zajednici koja uči*
- ▶ ***Slušati dijete – što ga muči/tišti i kako se osjeća u društvu vršnjaka.***

- ▶ *Učiti dijete na suživot s drugima.*
- ▶ *Pokazati zanimanje i veselje za djetetove ugodne doživljaje.*
- ▶ *Nastojati izbrisati neugodne situacije i unositi radost u daljnji život.*
- ▶ *Radovati se zajedno s djetetom.*
- ▶ *Omogućiti mu da spozna dobrotu – tako neće odustati od dobra ni kad se sukobi sa zlom – ili kad mu dobro postane teško.*
- ▶ *Nagrađivati povjerenje, učiti dijete da je svijet (dobar) onakav kakvim ga očima ono vidi (ako je i ono dobro), jer će i ono tada uzvraćati dobrotom.*
- ▶ *I, ako dijete stalno krši pravila ponašanja, morate potražiti **STRUČNU POMOĆ!***

PORUKE DJECE ODGOJITELJIMA/CAMA!

- ▶ *Ne odbijajte nas kada tražimo odgovore na normalna pitanja. Ako nas odbijete, vidjet ćete da ćemo prestati ispitivati, a informacije tražiti negdje drugdje.*
- ▶ *Nemojte dopustiti našim lošim navikama da obuzmu svu vašu pažnju. To nas samo ohrabruje da nastavimo.*
- ▶ *Ne zaboravite da ne možemo odrasti bez razumijevanja i potpore. Zašto zaslužena pohvala ponekad izostane, ali prijekor nikada.*
- ▶ *Nemojte nam govoriti kako ste idealni i nepogrješivi. S takvima je teško živjeti.*
- ▶ *I uz sve, vaša vas djeca mnogo vole, volite i vi²⁵ njih!*

DJEČJI VRTIĆ-SREDIŠTE ODGOJA ZA RODITELJSTVO

- ▶ Dječji vrtić kao obiteljski dom
- ▶ Ravnatelj/ce i odgojitelji/ce kao i svi zaposlenici u vrtiću kao velika djetetova obitelj
- ▶ Prostor vrtića kao obiteljski dom – svaki kutak ima svoju namjenu i svrhu, opremljenu po mjeri djeteta i odraslih
- ▶ Vrtić roditeljima mora biti sigurno i poželjno mjesto za njihovu djecu, a za njih središte zajedništva i izvorište cjeloživotnog učenja

PRAVA, OBVEZE I DUŽNOSTI

PRAVO RODITELJA NA INFORMACIJU O SIGURNOSTI SVOGA DJETETA U VRTIĆU:

- ▶ Roditelj uvijek i u svakom trenutku može i mora dobiti informaciju o svom djetetu od odgovorne osobe – odgojitelja u dječjem vrtiću i znati što se događa u dječjem vrtiću (prehrana, izleti, obavijesti, aktualnosti, novi verificirani programi, projekti).
- ▶ Roditelj mora u svakom trenutku dobiti informaciju od ravnatelja/ice i stručnog tima, ako to zahtjeva specifična situacija (vrtić mora biti tu, stručno i profesionalno, radi djece i roditelja)

OBVEZA RODITELJA PREMA VRTIĆU:

- ▶ Roditelji moraju na početku pedagoške godine potpisati posebnu izjavu o osobama koje mogu dovesti i odvesti njihovo dijete u dječji vrtić (samo punoljetne osobe)
- ▶ Upozoriti ravnatelja/icu dječjeg vrtića ako vide da su ulazna vrata otvorena i/ili nemaju sigurnosnu bravu (najmanje što vrtić može osigurati za sigurnost djece)
- ▶ Svakog dana imati vremena za izmjenu riječi s odgojiteljem/icom u svezi sa svojim djetetom

DUŽNOSTI VRTIĆA PREMA RODITELJIMA:

- ▶ *Uključivanje roditelja-partnera u sve aktivnosti vrtića*
- ▶ *Pružanje pomoći i davanje informacija roditeljima odgovornim osobama o svakom djetetu radi njegove dobrobiti*
- ▶ *Poštovanje pravila i zahtjeve roditelja u svezi s njihovim uključivanjem u partnersku suradnju vrtića i lokalne zajednice.*

I ZA KRAJ

*Neka vas cesta čeka,
neka vam je vjetar uvijek za leđima,
neka vam sunce obasjava lice,
a kiša neka polako pada na vaša polja.
I dok ne sretnemo se opet,
neka vas Bog čuva na svom dlanu!*

Blagoslov sv. Patrika, apostola Irske

<http://www.mzos.hr>

- ▶ Telefon MZO-a: +385 (1) 4569-000; 4594-444
- ▶ Moj telefon: +385 (1) 4569-023
- ▶ faks: +385 (1) 4594-304
- ▶ e-pošta: mivankov@mzos.hr
- ▶ Donje Svetice 38, 10000 Zagreb

